בו א מיי׳ פ״י מהלכות שבת טוש"ע או"ח סימן שב סעיף א: מא ב מיי פי"ט שם הלי

יט סמג שם טור שו"ע יט סתג שם טונ שו ע או"ח סימן שא סעיף כט: מב ג שם סעיף לג לג: מג ד מי" שם טור שו"ע שם סעיף לד:

'ה שם פעיף לא: בה ו מיי׳ פכ"ב שם הלכה

לעזי רש"י

פרונצי"ש. קפלים. גרטי"ר. לגרד. אישטרייל"א קרצפת, מגרדת.

מוסף רש"י

אפיקטריזין. להקים, שותה משקים ומקים, ולה לרפוחה אלה להריק את מעיו שיוכל לאכול ולשתות היום הרבה, ואע"ג דלא גזור בה משום שחיקת סממנין, דהא לאו לרפואה היא, אסור משום

מוסף תוספות

א. בלי מים או משקה. ריטנ״ל. ב. רצים. מוס׳ מלשון ריהטא. הרא״ש. מאירי, ג. ולא בתיקון כלי. מאירי. T. שזה דרך ייטב״א. ה. בתוס׳ ליטכ מ. דו כמוט יטלו ט סגי': 'ואין בו קמטים'. 1. צד האחד על זרועו. T. מערב הרא״ש. שבת. מום' רי"ד. שכז היה שבת: מוס לייד. שכן היה דרכם להחם חמין מער״ש ונותנים אותם במערה דרכם להחם חמין מער"ש ונותנים אותם במערה דמטללי לה להחזיק חומן. ליטנ"ל. ח. והאי דקאמר. מוס' הלל"ש. ועי' מהרש"ל והגהות הב"ח שהול המשך לדיבור הקודם. המשך לדיבור הקודס. 0. אבל במי טבריה אפילו לכתחילה שרי. מוס' לעיל קט. ד"ה רוחלין. י. דומיא רמי טבריא וטעמא משום דמי טבריא וטענמא נוטום דמי טבריא מגולין אבל מערה מכוסה היא וכו׳ וחיישינן שמא יזיע, ומש״ה לכתחילה לא. ומש״ה לכתחילה לא. תוס׳ לעיל קט. ד״ה רוחנין.

רבינו חננאל (המשר) קצוותיה כמין כרך קיפול . יניחה על כתפו השמאלית. ויחזור ויקפל שאר הטלית המשולשל בצידו הימין המשולשל בצידו הימין המשולשה בכתפו בימין, ויניחה בכתפו בימין, נמצאת טליתו מקופלת מהנה ומהנה ומופשלת על כחפיו וחלל כוגד השדרה כתפיד הזקל כנגו השודה ונראה כמין מרזב. וכעניין זה היה קשר כישי [כמו] בבלייתא שהיו קושרין ב׳ . כריכות, וקורין אותה כישא וכיסכוסי מאניא). וכיטכוטי מאניט. וריא זולתי פירוש זה, אבל חובה עלינו לומר בלשון רבותינו ומה שקיבלנוהו [נ״א: שקיבלנו מהם]. וכדרב פפא שהוא בתראה עבדינן דאמר רללא ודמילחאו כל אדטחא אסור, כל להתנאות מתנאה בסדינין. כי אתא רב דימי אמר, פעם אחת יצא רבי לשדה והיו ב׳ צידי טליתו מונחין לו על לפניו יהושע בז זירוז בז

המנער מדיתו. פי׳ ר״ח מן הטל שעליו דהיינו כיבוס וליבון חייב חטאת וכן משמע דהוי דומיא דכומתא דרב יוסף

אבל בניעור מן העפר כדפירש בקונטרס אין נראה שיהא שייך ליבון

הרמנין. רטנין כמו הרהטנין ב ס (הערוך פי׳ הרנים): מהו לעשות מרוב. נראה לרבי דלענין איסור הוצאה אייריג כמו טלית של ד' כנפו' ולוקח שני לידי רוחב טליתו של לד ימינו ונותן על כתף השמאלית ואינו פושטו על כתף אלא מקופל ומונח על כתפו והיינו דקאמר מאי מרזב כיסי בבלייתא שקורין פרונלדר״ה דכשהוא מונח כמו שפירשתי יש בו כיסים מרובים וכל כיסא וכיסא נראה כמין מרזב ומיבעיא ליה אי איכא איסור הולאה בכך כיון שאינה דרך מלבוש והיינו דקאמר כל אדעתא לכנופי אסור דהיינו כמו שפירשתי ששני לידי הימין מקובלים ומונחים על כתף השמאלית שיכול לילך במהרה ולא יכביד עליו טליתו™ אדעתא דלהתנאות שפיר דמי והיינו כשאין לידי טליתו מקובלין אלא לד אחד מונחת על כתפו אלל לוארו ולד האחר נופל על שכמו עד הזרוע ואין בו שום 0 כיסויה והיינו שלשל רבי טליתו דבסמוך שלשל אותוי כמו שפירשתי כעין להתנאות והיינו דרך מלבוש וכן פירש בערוך ערך מרזב אסור לעשות מרזב בשבת פירוש כשיעטוף אדם טליתו ויקפיל שני קצותיו כעין דרך קיפול ויניחנה על שכמו השמחלית ויחזור ויקפל שחר הטלית שבלד הימין ויניחנה בכתפו רק מה שפירש שקורין מרזב מה שטליתו מושפלת מהנה ומהנה וחלל כנגד השדרה דנראה כמין מרוב אינו נראה לרבי דא"כ מאי קאמר בתר הכי מאי מרזב כיסי בבלייתא הלא

אינו עשוי כעין כיסא. מ"ר: מי מערה חמין. וי שהוחמו באורו דאי בחמי טבריא שרי לכתחילה כדאמר בפרק כירה (ד' מ. ושם) והניחו להן חמי טבריא ובפרק שמונה שרלים (ד׳ קט. ושם:) מי: דיעבד אין. אמי מערה "קאי ולא תנא במתני׳ חמי טבריא אלא למידק אף מי מערה חמין ים:

דחנים

קפרינן. לא איכפת לן אם יש עליה אבק הלכך לאו ליבון הוא: הרוצא בשלית מקופלת. איידי דאיירינן במי שנשרו כליו בדרך שאו דרך הוא לקפל טליתו נקטיה הכא:

> אהמנער מליתו בשבת חייב חמאת ולא אמרן אלא בחדתי אבל בעתיקי לית לן בה ולא אמרן אלא באוכמי אבל בחיורי וסומקי לית לן בה והוא דקפיד עלייהו עולא איקלע לפומבדיתא חזא רבנן דקא מנפצי גלימייהו אמר קמחללין רבנן שבתא אמר להו רב יהודה נפוצי ליה באפיה אנן לא קפדינן מידי אביי הוה קאי קמיה דרב יוסף א"ל הב לי כומתאי [חזא דאיכא] מלא עליה הוה קמחסם למיתבה ליה א"ל נפוץ שדי אנז לא הפרינז מידי אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן בחיוצא במלית מקופלת מונחת לו על כתיפו בשבת חייב חשאת תנ"ה סוחרי כסות היוצאים בשליתות מקופלות ומונחות על כתיפן בשבת חייבין חמאת ולא סוחרי כסות בלבד אמרו אלא כל אדם אלא שדרכן של מוכרין לצאת כך וחנוני יהיוצא במעות הצרורין לו בסדינו חייב חמאת ולא חנוני בלבד אמרו אלא כל אדם אלא שדרכו של חנוני לצאת כך יוהרטנין יוצאין בסודרין [א] שעל כתיפן ולא רטנין י בלבד אמרו אלא כל אדם אלא שדרכן של רטנין לצאת בכך א"ר יהודה מעשה בהורקנום בנו של רבי אליעזר בן הורקנום שיצא במודר שעל כתיפו בשבת אלא שנימא כרוכה לו באצבעו וכשבא הדבר לפני חכמים אמרו יאפילו אין נימא כרוכה לו באצבעו דרש רב נחמן בר רב חסדא משמיה דרב חסדא הלכה אע"פ שאין נימא כרוכה לו באצבעותיו עולא איקלע לבי אסי בר היני בעו מיניה מהו לעשות מרזב בשבת אמר להו הכי אמר רבי אלעי אסור לעשות מרזב בשבת מאי מרזב אמר ר' זירא כיםי בבלייתא ר' ירמיה הוה יתיב קמיה דר' זירא א"ל הכי מאי א"ל אסור והכי מאי א"ל אסור אמר רב פפא סהנקום האי כללא בידך כל אדעתא דלכנופי [ב] אסור כל דלהתנאות שרי כי הא דרב שישא בריה דרב אידי מתנאה בסדינו הוה כי אתא רב דימי אמר פעם אחת יצא רבי לשדה והיו שני צידי מליתו מונחין על כתיפו אמר לפניו יהושע בן זירוז בן חמיו של רבי מאיר בזו לא חייב ר' מאיר חמאת

אָמר ליה דקדק רבי מאיר עד כאן שלשל רבי מליתו כי אָתא רבין אמר אמר לא יהושע בן זירוז הוה אלא יהושע בן כפוסאי היה חתנו של ר' עקיבא אמר בזו לא חייב ר' עקיבא חמאת אמר לו דקדק ר"ע עד כאן שלשל רבי מליתו כי אתא רב שמואל בר רב יהודה אמר נשאל איתמר: בַּוֹתבֹּי' הרוחץ במי מערה ובמי מבריא ונסתפג אפילו בעשר אלונמיאות לא יביאם בידו אבל עשרה בני אדם מסתפגין באלונטית אחת פניהם ידיהם ורגליהם ומביאין אותן בידן סכין וממשמשין® אבל לא מתעמלין ולא מתגררין אין יורדין °לקורדימא "ואין עושין אפיקמויזין ואין מעצבין את הקמן ואין מחזירין את השבר מי שנפרקה ידו ורגלו לא ימרפם בצונן אבל "רוחץ הוא כדרכו ואם נתרפא נתרפא: גמ" קתני מי מערה דומיא דמי מבריא מה מי מבריא חמין אף מי מערה חמין ®יהרוחץ דיעבד אין לכתחילה לא מכלל דלהשתמף

(איב י) שמתקנים ומיישבין עלמותיו וחוליות שדרתו כמדת ללמו ובגמרא נע"בן אמר טעמא: ואין מחזירין את השבר. עלם שנשבר. כל רפואה אסורה משום שחיקת סמנין: נפרקה. אלויישי"ר בלע"ו שינא העלם מפרק שלו: לא יערפס. לשון ביצים טרופות בקערה (חולין דף סד.):

חמיו של ר"מ, בזו לא חייב ר"מ חטאת. כלומר זה המעשה דומה לרטנין שיוצאין בסודרין בסדינין מקובצין ולא משולשלין על על כתיפיתן, ור' מאיר לא היה מחייב בזה חטאת נאי לא אסורא מדרבנן. א"ל רי דיקדק ר"מ עד כאן שילשל רבי טליתו. מתנ" הדוחץ במי מערה כר'. אוקימנא למתניתין הרוחץ בחמין דיעבד אבל לכתחלה לרחוץ בחמין אסור. ולהשתטף בחמין נמי אפילו כל גופו מותר כר"ש, דתניא לא ישתטף אדם בין בחמין בין בצונן דברי ר"מ, ור"ש מתיר, ר' יהודה אומר בחמין

המנער טליסו. מן העפר: חייב חטאס. * דוהו ליבונה: אלא באוכמי. שהאבק מקלקל מראיתה וקפיד עליה: והוא דקפיד עלייהו. ללובשן עד שינערס: קמחללי (ה) שבחת. וגלימי חוכמי הוו: לח

כומתחי. כובעי: הוה קח מחסם. לשון

לא תחסום (דברים כה): למיתבא ליה. שלריך לנער הטל מעליה: בטלים מקופלת. לאחר שנתנה על ראשו הגביה שיפוליה על כתפיו: חייב חטחם. שאין זה דרך מלבוש: והרטנין. על שם מקום: נימה כרוכה על הלבעו. שלח יפול מכתפיו: בר היני: מרוב. מפרש לקמיה: כיסי בבלייסא. שמסלקין בגדיהם מן הארן כשהן ארוכין וכופלין אותן כלפי מעלה פרונלי״ם ומחזיקין אותן [ג] ע״י חוטין והיינו כמין כים וכמו מרזב: אסור. משום תקוני מנא: הכי מאי. הולט חלוקו י (בפניו) בענין אחד ושואלו כגון זה מרוב או לא וחוזר וקולטו בענין חחר ושוחלו: לכנופי. שיהח מתוקן תמיד להעמיד קיפולו לעולם: להתנחות. לפי שעה: מתנחה בסדינו. אחר שנתעטף היה מתהנו על גופו ומיישבו. ובחול קאמר כלומר אלמא דאורחיה בהכי וה״ה לשבת: שני לידי טליתו. שבימינו ובשמחלו ללד הקרקע: בן זירוו: בוו לא חייב ר"מ חטאת. בתמיה. דאין זה דרך מלבוש אלא דרך משוי: דקדק ר"מ ע"כ. בתמיה לחייב חטאת בדבר הדומה להיות מותר כזה שאינה מקופלת ואחוריה נופלין למטה מכתפיו אלא שלידיה היו מונחין על כתפו: שלשל. הורידה למטה שקבל דבריו: נשחל איסמר. לא אירע מעשה זה לרבי אלא שאלו לפניו מהו לנאת בו ובקש להתיר עד שאמרו לפניו משום רבי מאיר חייב חטאת דאיהו סבר הואיל ואינה מקופלת שהרי אחוריה היו נופלין למטה מן כתפיו אלא שלידיה היו מונחים על כתפיו הוה סבר דרך מלבוש הוא: בותבי' מי מערה. מי מקוה מקורה (כ) שהוא חם ואין חומו יולא. ודוקא חמין נקט ומש"ה קתני הרוחן דיעבד: ונסתפג. והינח: אפי׳ בעשר אלונטיות. סדינין שמקנחין בהן וסיפג בהן זה אחר זה. ורבותא היא דלא נפישי מיא בכל חד אפ״ה לא יביאם בידו בתוך ביתו אפי׳ ע״י עירוב שמא ישכח ויסחט בבואו: אבל עשרה בני אדם. הואיל ומרובין הן מדכרי אהדדי: מסתפגין באלוגטים החת. והיינו נמי רבותה דחדה חלונטית לעשרה (ג) נפישא ביה מיא אפילו הכי מביאין אותה בידים: פניהם ידיהם ורגליהם. אורחא דמילתא נקט וה"ה לכל גופס: סכין. שמן בשבת: וממשמשין. ביד על כל הגוף להנחה: הכל לה מחעמלין. לשפשף בכח: ולא מסגררין גר'. גרטי"ר במגררת שקורין אשטרייל״א דהוי עובדא דחול: לקורדימה. שם הנהר. ובגמ' [ע"ב] מפרש טעמא: אפיקטויזין. להקיא: ואין מעלבין את הקטן. לשון ידיך עלבוני

לעיל נח.. ב) ותוחפתה ה) נעינ נח., ב) [חוספחם פ"ץ], ג) ס"א היולאין וכן גי ר"ח, ד) [יומא ג. מגילה כב:],
 ה) ס"א בבני מעיים, ו) נ"א לפלומא, ו) לעיל קכג.,
 ח) ס"א טובל, ט) [עי' מוס׳ ח) ס"ח טובג, ט) [ע" מוס׳ חולין ג. סד"ה המניח וע" מוס׳ סוטה ב. ד"ה המקנה דיעבדן, י) [רש"ל מח"ו],
 כערך רטן וסיים שם הרנים יולאין בסודר שעל הרנים יולאין בסודר שעל לאנים יוכון בטורל שעב כתפיהן מקובן ולא משולשל בשביל שלא יעכבו לרון), () [צ"ל כיסי. מצור דבש.], () ער רש"א ורש"ל, () [וער תוספות לעיל קט. ד״ה רוחלין ותוס׳ חולין טו: ד״ה אלא לולין,

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה קמחללי רבנן שבחה: (2) ר"ה מי מערה וכו' מקורה שהוחם וחין חומו: (ג) ד"ה מסתפגין וכו' אלונטית לעשר׳ בני אדם נפישו: (ד) תום' ד"ה אף מי מערה חמין בחמין שהוחמו וכו' וגפ' ח' שרלים והא דקאמר דיענד אין אמי והד"ל:

גליון הש"ם

רש"י ד"ה חייב חמאת. דוהו ליבונה. עיין לעיל דף המא ע"א רש"י ד"ה מבפנים : נ״ע

הגהות הגר"א

גם׳ יולאין בסודרן שעל נחש בשי אנחן כפורון שפנ כתפן. נ"ב פי' אפילו מקופל. וו"ש רטנין ר"ל הרלים. ערוך ורמב"ם: [ב] שם כל ערון דולביט. [ב] שם כל אדעחא דלכטופי. נ״ב פ״ הרתב״ם שלא יקרעו או שלא יחלכלכו: [ג] רש״י ד״ה כסוי בבלייתא ומחזיקין אותן. נ״ב אבל הרתב״ם כתב אפילו בידו או על כתפו:

רבינו חננאל

המנער טליתו בשבת חייב חטאת. פי׳ המנער כדכתיב התנערי מעפר, וכדגרסינן התם ומנערה אחת לשלשים התם המנצרה אחת לשלים [יום]. אם יש אבק בבגד חדש שחור [נ"א: ושחור] ומקפיד עליו, או אם יש עליו דבר טינוף, אוסר רב עליי דבר סינוף, אוסר רב
הונא לנפצו. אבל אם הוא
[נ"א: היה] כגד ישן או
לכן או אדום ולא קפיד
עלייהו שרי, וכן הלכה.
ווה שראה עולא לרבנן . דהוו נפצי גלימייהו ואמר הני מחללי שבתא, רבנן דפומבדיתא במלבושין דלא קפדי עלייהו הוו נפצי. כומתא הוא כמין כובע של ראש במקום סודר, כדאמרינן בפרק השולח גט לאשתו האי אמתא דהוה שכיב מרה, אתת בכת קמיה ואמרה ליה עד . אימת תיתעבד ותיזיל ההיא אמתא, שקל כומתיה ושדא אמונא, שקי כומוניה ושוא בה, אמר ליה קני הא וקני נפשיך, כלומר קני נפשיך בחליפין. וי"א כומתא הוא כגון (כאן) דומה לגביע, והוה באותו הכומתא טינוף. והוה אביי מהסם, כלומר מתיירא כדאמרינן התם חזייה דהוה קא מהסם [נ"א: מיחסם]. א"ל רב [נ"א: מיחסם]. א"ל רב
יוסף לאביי נפוץ שדי אנן
לא קפדינן מידי. היוצא
בטלית מקופלת ומונחת לו
על כתיפו, כגון אילו מוכרי אותן על כתפייהו, אתמו משמיה דר' יוחנז חייב

משמיה דדי "חזנן ח"ב. חטאה, ותניא כותיה והנכי הילכתא. וכן נמי היוצא וצרורין לו בסדינו מעות חייב חטאת. אבל הרטנין שהם הרצים יוצאין בסודר שעל כתפיהן, ולא אילו בלבר אלא כל אדם. והנכון להיות כרוך בצוארו, או נימה כרוכה לובאצבעו, כהורקנוס בן ר' אליעור. ואע"ג דאמר משמ' דר' יוחנן הלכה אע"פ שאין נימה כרוכה לו על אצבעו. עולא איקלע לבי אסי בר חני, בעא [נ"א: בעו] מיניה מהו לעשות מרוב בשבת. אמר להו הכי אמר ר' אלעזר אסור. כך קבלנו מרבותינו שיש בידם קבלה כי מרוב זה כשיתעטף אדם טליתו ויקפל ב' ל) עייו בערור ערד מרוב א'. ב) ואולי ל"ל אלמא דאסורה מדרבנו ואפשר דרבינו מפרש בזו לא חייב ר"מ אטאת בניחותא דמטאת לא היה מחייב רה הוי אוסר מדרבנו ול"ע בזהו.